

Izhaja:

10. in 25. vsakega
mesca.

Dopisi naj se frankujejo.
Rokopisi se ne vračajo.
Razpošilja se v tiskarni.

MIR.

Velja:

za celo leto 1 gold.
za pol leta 50 kr.

Denar naj se pošilja pod
napisom: Izdajatelju
„Mira“.

Vsakemu svoje!

Leto VI.

V Celovcu 10. julija 1887.

Št. 13.

Šuklje, Klun, Ghon, Hock, dr. Ferjančič in dr. Vitezič.

III.*

V večernej seji — dne 10. maja — je govoril gosp. poslanec Klun o slovenskih razmerah na Koroškem tako-le: Še bolj žalostne kakor na Štajerskem so šolske razmere v slovenskem delu Koroške. Tu stanuje v 117 čisto slovenskih in 13 mešanih župnijah do 130.000 Slovencev. Ti nimajo, ne rečem, nobene srednje šole, nobene realke, nobene obrtne, ali kake druge posebne šole — tako visoko niti ne zaidemo ne, temveč, čujte, niti ene ljudske šole, kjer bi se mogli slovenski otroci (čujte! čujte! na desnici) s pomočjo matrinega jezika v potrebnih stvareh podučevati. (Poslanec dr. Poklukar: Prečudno!) Z odiokom c. kr. koroškega deželnega šolskega sveta dne 24. julija 1874, števil. 1842, bile so ljudske šole razdeljene v tri vrste, ktere naj kakor tudi pozneje podatke preberem. Glasé se (bere): 1. Ljudske šole z nemškim podučnim jezikom; 2. ljudske šole v pričetku s slovenskim podučnim jezikom, toda z določbo, da se mora z nemščino pričeti že v prvem šolskem letu, z nemščino se mora nadaljevati tako dolgo, da je podučni jezik, kakor hitro jo učenci lomijo za silo; 3. ljudske šole v pričetku s slovenskim, od drugega leta naprej z nemškim podukom.

Druga in tretja vrsta ste se spojili v eno, in po šolskem koledarju za l. 1886. je na Koroškem izmed 344 ljudskih šol 249 nemških in 95 nemško-slovenskih. Toda zadnje, tako imenovane utrakvistične šole so v resnici nemške, ker slovenski poduk je le nekaj tednov v prvem letu; na to pa se prične takoj nemški poduk in slovenski matni jezik, opusti se popolnoma do konca osmega šolskega leta. (Čujte! čujte! na desnici.) O tem priča pred nekaj leti za učitelje na slovenskih šolah od deželnega šolskega sveta izdana knjižica, v kateri stoji na prvi strani z razprtimi črkami ta-le določba: „Poduk v nemškem jeziku naj se prične takoj z otroci, ko pridejo v šolo.“ (Čujte! čujte! na desni.) In na tretji strani najdete ta-le praktičen vzgled za tak poduk: „On (učitelj) kaže na mizo in reče naravnost nemško, počasi in s poudarkom: Das ist ein Tisch. To naj pa takoj po-

sloveni, da ga razumejo: To je miza. To naj ponavlja več otrok posamezno in potem vsi.“

Da izvršuje to nalogo, moral bi učitelj znati slovenski. Na enorazrednicah so sicer nastavljeni učitelji, ki govoré slovenščino, toda ne vprašajte, gospóda, kako? Nekoliko o tem nam pove tretje letno poročilo c. kr. učiteljskega izobraževališča v Celovcu leta 1882.; tam najdete na strani 40 in 41: „Posebno čudno je, da je tako malo gojencev slovenske narodnosti. To ne pride od tod, kakor da bi se iz slovenskih krajev ne oglaševalo nič prosilcev — v resnici se jih ne manjka — marveč se nekteri raje oglasijo kot Nemci. Bojé se, da pomnožé število predmetov še za enega, ako priznajo svojo slovensko narodnost.“

Pod črto pa je opomba: „Slovenski jezik ni obligaten predmet. Učiteljskim kandidatom, ki naj podučujejo v šolah slovenske otroke, ni se treba učiti slovenskega jezika (Čujte, čujte! na desnici), in če se ga uče prostovoljno, ni jim treba delati skušnje.“ Na omenjenem mestu berem dalje:

„Opomniti še moramo, da se od teh Slovencev niso vsi oglasili za skušnjo iz slovenščine. Ker pa jim je znano koroško slovensko narečje, morejo ložje podučevati slovenske otroke, kakor Nemci.“

Če pa pomislimo, da je v § 51. šolskega in podučnega reda dne 20. avgusta 1870 določen namen poduka v jeziku: Prava razumnost, kar govoré drugi v materinem jeziku, zmožnost, ustno in pismeno prav in gladko povedati itd., moramo priznati, da nikakor ne morejo doseči tega učnega namena oni učitelji, ki ne znajo jezika in razumejo le narečje. Šolska oblast pa večkrat ni toliko prijazna in včasih tudi ne more, da bi slovenskim otrokom dala take učitelje, ki vsaj za silo znajo svoj materin jezik. V slovenskih občinah so pa tudi učitelji, ki slovenskega kar nič ne znajo, kakor „šolski prijatelji nemškega društva“ v neki knjižici sami priznajo. Tam najdete na strani 22: „Izmed 157 v slovenskih občinah na Koroškem delajočih učiteljev zna 128 za silo slovenščino — in kako, to sem že prej povedal — in kar se tiče družega, uče v gorenjih razredih, kjer se slovenščina lahko opusti, brez škode za poduk in vzgojo.“ (Čujte! čujte! na desnici.) Pri nastavljanju učiteljev ravna jo dotične oblasti po načelu: kjer sta dva učitelja, sme eden biti trd Nemec. (Čujte! na desnici.) Če morajo v mnogih slučajih slovenskega narečja zmožni učitelji, ali tudi odrasli učenci biti kot tolmači, nič ne de, da se le nemščina podučuje. Šolske oblasti in šolski nadzorniki, kterih eden ne zna slovenščine in nadzoruje vendar v slovenskih krajih, smatrajo to ko glavni namen

* Po neljubej pomoti je poslednja številka „Mira“ donesla konec, današnja številka pa donša začetek izvrstnega govora, ki ga je gosp. Klun imel o Koroških šolskih razmerah.

Vredn.

(Čujte! čujte! na desnici). — Učitelji ravno nemščino podučujejo najmarljivejši, ker se ozirajo na odlok c. kr. deželnega šolskega sveta za Koroško dne 11. aprila 1877 št. 867, po katerem so petletne doklade odvisne od poduka v nemščini. (Čujte! čujte! na desnici.) In deželna šolska oblast ne preti samo, marveč tudi dela tako. O tem priča ta-le slučaj: Nek učitelj se ni mogel odločiti, da bi pri svojih čisto slovenskih otrocih vpeljal nemški podučni jezik. Večkrat so mu zapretili, da mu odtegnejo petletne doklade. Konečno je dobil od okrajnega šolskega sveta ta-le odlok dne 6. maja 1884, št. 731, (bere): „Po naznanilu slavnega c. kr. deželnega šolskega sveta dne 21. aprila 1884 zvedel je podpisani okrajni šolski svet, da nemščina slabo napreduje vsled metode in nezadostne vaje. Toraj . . . itd.“

Ali ni naravno in umljivo, da se učitelji ravno ne pulijo za slovenske šole, kakor je opomnjeno tudi v onem letnem poročilu na strani 41? Ali si more učitelj želeči službo, kjer ima največje težave s tujim jezikom, ktere ga ne razumejo otroci; kjer se mora več truditi, kakor njegov tovarš na nemške šoli; in konečno mu za kazni še odtegnejo petletno doklado, ker nadzornik ni bil zadovoljen z vspehom? (Čujte! čujte! na desnici.)

In vendar je naravno, da tak poduk ne more imeti po vsem povoljnega vspeha. Versko-nravana vzgoja, ki je za vse naslednje življenje odločilna, je v takih šolah zelo težavna, pri slabejših otrocih celo nemogoča. Nemškega katekizma otroci ne razumejo, slovenskega ne znajo brati, saj ne v onih šolah gorej omenjene prve vrste, ker v takih šolah se ne uče slovenski brati in pisati. (Čujte! čujte! na desnici.) Katehet jih mora najprej učiti ABC, da morejo njegovi otroci vzeti v roke slovenski katekizem.

Veroučitelji so večkrat prosili šolske oblasti, naj dajo slovenščini v šoli vendar toliko prostora, da morejo otroci brati in rabiti slovenski katekizem, pa vse zastoj. Poslali so 19. junija 1878 skupno prošnjo na deželni šolski svet, ta jo je pa zavrnil s odlokom dne 3. januarja 1879. In ko se je umrl knezoškof Wiery 28. januarja 1879 pritožil proti odloku pri ministerstvu, zavrnilo so ga naravnost tudi tukaj. Imenitne so besede, ktere je knezoškof pisal v pritožbi na ministerstvo. Čudno svitlobo mečejo na šolske razmere v slovenskih delih Koroške. Glasé se (bere): „Spoštovanjem podpisani ordinarijat mora proti temu ugovarjati, in sicer na korist šole, kakor tudi posebno na korist krščanskega poduka in npravne omike slovenske mladine, da namreč preveč tirjajo voditelji slovenskih občin gledé nemškega jezika in da se jim prehitro spolaujejo njihove tirjatve. Gotovo resnica je, da župani imajo ljudsko šolo le za napravo, v kterej se nemščina uči; kaj radi se odpovejo vsej pravej omiki svojih otrok, če le po večletnem obiskovanju šole nekoliko lomijo nemščino. (Čujte! na desnici.) Slovenske občine, to je njihovi voditelji, ne poznajo prave naloge ljudske šole.“ (Čujte! čujte! na desnici.)

Tako je pisal plemeniti cerkveni knez, ki je bil rojen Nemec in kteremu ne morete očitati slovenske propagande. Kot vesten viši pastir, ki je ravno tako skrbel za slovenske kakor za nemške vernike, čutil je dolžnost, da povzdigne svoj pa-

stirski glas in razkrije brez strahu pomanjkljivosti in napake.

(Zdaj naj se pritisne, kar je tiskano v št. 12).

Kaj nam poročajo prijatelji naši?

Iz Celovca. (Slovenci, dobro poslušajte!) Slišimo, da so nekteri občinski odborniki sklenili, vis. c. kr. deželnemu šolskemu совету v Celovcu poslati prošnjo, naj je v njih ljudske šoli podučni jezik po vseh razredih slovenski in naj se v 4. ali 5. letu kot učni predmet dodá tudi nemščina. Kaj bode deželni šolski svet neki storil? Prej ko ne bode storil, kar je storil leta 1882 pri ljudske šoli v Glinjah. Krajni šolski svet Glinjski je namreč ravno tako prošnjo vložil pri deželnem šolskem совету. Kaj se je zgodilo? Nekega dne se pripeljeta gosp. okrajni glavar Kronik in okrajni šolski nadzornik Prešern v Glinje. Poklicani so bili vsi, ki šolo vzdržujejo in vsi, ki imajo otroke že v šoli ali jih bojo skorej imeli. Ti naj se zberó in povejo svojo voljo, kakošna naj bode šola v Glinjah. Pri zboru so okr. glavar povdarjali, kako dobre in koristne da so sedanje šole, kako izvrstno so osnovane in uravnane, kako dobro, ja! potrebno da je, ako se otroci učijo nemškega jezika, v sedanjih šolah se otroci naučijo nemščine, da morejo stopiti v više šole, se podati po svetu, pri vojaki postati kaj višega, si dobiti kako cesarsko službo itd. itd. Slednjič so še ponovili vprašanje: „No! zdaj mi pa povejte, kdo pa hoče, da bojo njegovi otroci nemško znali?“

Prej ko ne se bode ravno tako godilo pri občinah, ki vložijo prošnjo, kakor smo jo zgorej omenili. Ako vas pokličejo pred tako komisijo, le vsi pridite, naj noben ne ostane doma. Poslušajte, kaj vam gospodje povejo. Ne motite jih pri govoru. Kedar vas pa barajo, kakošna šola da hočete, povejte mirno, spodobno, srčno, nevstrašljivo, pa enoglasno, povejte, da hočete tako šolo, za kakoršno je prošnjo vložil občinski odbor. Prosite, da se ta vaša volja tudi odločno vpiše v zapisnik, ki se je pri komisiji napravil.

Slovenci! sedanje šole vas stanejo veliko denarja, — vsi pa tožite, da vaši otroci, akoravno hodijo celih osem let v šolo, ne znajo brati in pisati ne slovensko ne nemško, in kar nemškega znajo, tega pa ne zastopijo, in da, kakor hitro stopijo iz šole, zadegajo šolske bukvice v kak kotič in jih nikoli več v roko ne jemljejo. Tako je zgubljen krvavi denar in zlati čas; mladina skorej pozabi, kar se je v šoli naučila, napredovati ne more, ali to ni žalostno in omilovanja vredno? Stojte Slovenci moško in trdno kakor skale, in dobili boste šole, kakoršne priporoča in tirja zdrava pamet in pedagogika, kakoršne vam obljublja in odkazuje tudi postava, kakoršne imajo vsi v resnici svobodni in omikani narodi, in kakoršne vam donajajo pravo omiko, blagor in srečo! — Bog daj!

Iz Celovca. (Žganje in nemščina v ljudske šoli.) „Freie Stimmen“ so dne 22. junija v št. 49 pisale to-le: „Okrajna konferencija mestnih učiteljev v Ljubljani 16. t. m. predlagala je in sklenila, naj bi policijski organi šolsko mladino, ako puši tobak in pije žganje, nadzorovali in kaznovali. Ali to ne kaže in ne priča najjasnejši, kaka

je na Kranjskem?" „Fr. Stimmen“ ne povejo odkrito, kaj hočejo reči s temi besedami. Nemško-liberalni časniki v Gradcu in na Dunaju pisarijo bolj odkritosrčno. „Nr. Fr. Presse“ na Dunaju piše: „Kakor se vidi, je torej že nastopilo, kar so od nemške strani zopet in zopet prerokovali, da se namreč višina kulture znatno zniža, potem ko se šole poslovenijo do cela (dass nämlich mit der vollständigen Slovenisierung der Schulen das Culturniveau bedeutend herabgehen werde).“ Ravno tako mislijo gotovo tudi „Fr. St.“: „Lejte, kam je prišlo na Kranjskem, kjer imajo slovenske šole! Šolska mladina žganje pije in smodke kadi: oj te presnete slovenske šole!“

S to jeremijado so si „Fr. St.“ pa same sebi dale krvavo klobuto. Pri nas na Koroškem so vse šole ne samo po nemških ampak tudi po slovenskih farah trdo nemške, tako da slovenski otroci še slovenskega katekizma brati ne znajo. In o čudo, čudo! Ravno na Koroškem deželna vlada, deželni zbor in odbor, kmetijsko društvo, predstojništvo bolnišnice, nornišnice in jetnišnice, kratko vse oblastnije britko tožijo, da se žganjarska kuga strahovitno širi po deželi in vse oblastnije si na vso moč prizadevajo, tej nesreči priti v okom? Kako hočejo „Fr. St.“ razvozljati to uganko? Pa še nekaj! Nemški Gradec je, kakor naš Celovec, „eine kerndeutsche Stadt“, in tudi po Štajerskem se šole ponemčujejo na vse kriplje. Zdaj pa baramo „Fr. St.“, ali niste nič brali, da so ravno te dni sklenili učitelji v Gradcu, da naj bi se dala žganjeprodajalcem prepoved, da bi ne smeli prodajati žganja šolske mladini? Po Koroškem in Štajerskem je ponemčevanje v najlepšem cvetju; vendar se žganjepitje širi, da je groza. Po tem takem se nemško-liberalnim časnikom v glavi meša in so se z zdravo pametjo skregali, da po svetu trobijo: Lejte, kako žalostno je na Kranjskem; tam imajo slovenske šole, zavoljo tega pa žganjarska kuga razsaja po deželi že pri šolske mladini!

V 50. št. pa „Fr. St.“ spet tožijo in javkajo, da že naša mladina tako zgodaj začne tobak kaditi in da nobena gosposka proti temu ostreje ne postopa. Po tem takem je pri šolske mladini na Koroškem vse ravno tako kakor na Kranjskem, akoravno so ljudske šole na Koroškem popolnoma v nemškem duhu.

Iz Podjunske doline. Vrednik „Freie Stimmen“ je brskone v velikej loteriji zadel, ker ima toliko denarja, da svoj list vsakemu oštirju in kramarju pošilja; seveda zastonj! Nikdo menda tukaj nima misel za ta izvrstni in nam Slovencem jako dobrohotni??? časopis kaj plačati. — Rekel sem, da ga pošilja zastonj, ker ga malokdo bere in zastopi. Bral sem po naključju ta list v Dobrivesi in od začetka mislil, da imam kak konservativen list v rokah, tako milo zdihuje in toži ta lisjak v št. 50 črez pomanjkanje duhovnikov na Koroškem, in črez to, da so zategadel duhovniki z delom preobloženi in da morajo „combinirati“. Limance! hinavščina! neumnost! itd. sem si mislil, in list vrgel proč.

Iz Mohlič. (Dijak Cehner †.) Smrt letos grozovito vdriha po dijakih ali študentih; že sedem jih je letos iz Celovških latinskih šol pobrala in med njimi večidel Slovence. Pokopali smo na kres

tukaj zopet pridnega, pobožnega, za slovenski svoj narod že v svojej nežnej mladosti zelo vnetega, še le 17 let starega Albina Cehner-ja p. d. Halarjevega študenta. Prišlo je njemu k pogrebu zunaj brojne trume sosedov, tudi osem sošolcev iz Celovca, kateri so dva lepa venca seboj prinesli in ju ljubemu svojemu tovaršu v grob vrgli. Tako venenje rože in mladost! Naj mu sveti večna luč!

Od Klopinskega jezera. 28. junija je v turn na Šent-Jurski gori v Šent-Kancijanski fari strela vdarila. Streha je začela goreti, pridni ljudje pa, ki so hitro iz doline pritekli, so srečno ogenj pogasili in cerkvico še večje škode (pogina) rešili. Posebno zahvalo si je zaslužil tesar po domače Šibele, ki je durice v plamteči turn prebil in goreče deske razmetal. Že se je dozdevalo, da je ogenj pogašen, kar se drugič vname; pa tudi sedaj so ženske na visoki hrib neutrujeno vodo nosile in velika nevarnost in škoda se je srečno odstranila.

Iz Podklosterske okolice. (Ali je to sad nemško-judovskega šulferajna.) V Strajivesi (Hohenthurn) bilo je letos 12. junija vsakoletno cerkveno žegnanje. Podpisana brata bila sva tisti den tudi v Strajivesi. Ko so ob dveh popoldne č. g. fajmošter v cerkev odšli popoldansko Božjo službo opravljati, prišlo je brž za njimi tudi kakih 50 do 60 šolarjev in šolaric z enim godcem, pa ne v cerkev, ampak v od cerkve kakih 50 korakov oddaljeno kmečko hišo „na vrh“ ali podstrešino. Tu so napeli tak ples, vpitje in vrisč, kakor pravo divjo jago, tako da se pri prvem sv. blagoslovu še zvonček ni slišal iz cerkve. Šel sem brž k gospodarju tiste hiše in sem mu rekel: „vendar počakajte z otroškim plesom vsaj tačas, da bo bešper v kraju“. Gospodar pa mi je rekel: „Otroci naj skačejo, kedar hočejo“. Vemo, da so šole Podklostrom in na Vratah z nemškim šulferajnom zvezane; ali se mar zato vidi že tak sad? Kakošno prihodnost se sme od take podivjane mladine in od takih staršev pričakovati, to si vsak pošten človek lahko sam misli?! Ali bi se ne dale take nerednosti odpraviti? in kako? Prosimo za dober svet!

Andrej Krobath. Jožef Krobath.

Iz Beljaške okolice. (Naša podružnica; lepo darilo.) Opisal sem zadnjokrat častitim bralcem „Mirovim“ shod naše podružnice sv. Cirila in Metoda v Blačah. Dodati mi je še, da je naša podružnica ta dan pridobila 58 novih udov, tako da šteje sedaj 321 udov. Izvoljeni so bili tudi zastopniki za veliko skupščino, ki bode letos vsled sklepa vodstva družbe sv. Cirila in Metoda v deseti seji dne 1. junija t. l. v torek 19. julija v Trstu. Zastopali bodo našo podružnico sledeči gospodje: Simon Incko, župnik v Podklostu, Jakob Knaflič, župnik v Ločah, Jože Arneje, posestnik na Ledincih, Janez Gailer, posestnik v Ločah, Janez Lapuš, posestnik na Brnci, Matija Wuherer, posestnik v Podturji, in Matija Wutti, posestnik na Vočilu pri Šent-Lenartu. — Slavno družbino vodstvo sv. Cirila in Metoda poslalo je podružnici za Beljak in okolico lepo število knjižic raznovrstne vsebine. Srčno veseli človeka, ko vidi in sliši, kako si stari in mladi na vso moč prizadevajo, da doma iz proste volje in z velikim trudom popravijo, kar se zastran slovensčine v sedanjih šolah zanemarja. Tako je prav! Le pridno se učite in vadite, da boste znali slovenski

prav gladko in lepo brati! Ako boste podarjene knjige radi prebirali, vcepila se vam bode iskrena ljubezen do svete nam katoliške vere, do naše slavne Avstrije in do premilega matrnega jezika. Zastonj bojo vse ovire in zapreke.

Iz Vogerč. (J. Hutar st. f.) Binkoštni prazniki so se za nas silno žalostno končali. Naš ljubljenski dušni pastir in fajmošter, č. g. Janez Hutar, so binkoštni pondeljek na večer nagloma umrli. Britka žalost nam trga srce, da smo jih tako naglo zgubili. Nikomur ni prišlo na misel, ko smo jih lanskega leta 6. okt. veselo in prav srčno sprejeli, da bojo tako kratko med nami živeli! Bili so še precej zdravi in čvrsti videti. Imeli in prinesli so pa seboj skrito bolezen v prsih, ki jih je pri nas dvakrat med tem časom precej hudo napadla. Prvo bart so precej hitro ozdraveli, drugobart pa so delj časa bolehal, vendar pa zopet okrevali. Veselili smo se mi in tudi sami, da bodo še znaprej mogli delati za zveličanje duš. Bog pa je drugače sklenil; zadosti so mu že delali in jih je poklical, da jim da zaslužen prelepo plačilo. Binkoštni paznike so še opravljali božjo službo prav slovesno, kakor je bila njih sveta navada. Binkoštni terek so pa že ležali na parah. Jok in stok je šel po celem fari. V četrtek 21. junija je bil slovesen pogreb, zbralo se je veliko število ljudstva iz vseh krajev in 11 duhovnikov. Pogreb so vodili Pliberški dekan č. g. V. Bergman. Rajni so si že pred 20 leti dali trugo narediti, da bi jih vedno na smrt spominjala. Po dokončanih cerkvenih opravilih spremili smo jih na pokopališče z žalostnim srcem in solznimi očmi. Na grobu govorili so dekan č. g. V. B. od njih gorečnosti za vse dobro. H koncu so spregovorili še č. g. prof. Jan. Hutar ml. svojemu stricu za slovo mило besedo, ktera je vse ganila do solz, in priporočili so jih v molitev in blagi spomin. Kdo bi ne ohranil v spominu tako blage duše in njih lepih nauk, čeravno so bili le malo časa pri nas, njih spomin ostane vendar dolgo pri nas! Rajni so bili 24. junija 1822 v Globasnici rojeni, 30. julija 1847 za mešnika posvečeni, po raznih farah za kaplana služili in 29 let za župnika bili v Grebinskem trgu, kjer so zidali novo cerkev in tako sebi in farmanom postavili večni spomin. Njih blaga duša je gotovo dobrih del bogata šla pred božjega sodnika in zaslišala veseli glas: „Pridi noter zvesti hlapec; ker si bil v malem zvest, postavim te črez veliko, pojdi v veselje svojega Gospoda!“

Iz Podjunske doline. (Dr. Gobanc.) Iz Podjunske doline je prinesel „Slov. Narod“ v št. 147 dne 2. julija daljši dopis, iz kterega ponatisnemo to-le: „Druga velika že davno obžalovana rana so nemške šole, o kterih se je že toliko pisalo. — Navesti vam hočem zopet originalen slučaj, ki je jasen odgovor našim slovenskim poslancem na njih interpelacijo. 21. junija t. l. obiskal je gospod deželni šolski nadzornik Gobanc Grebinsko šolo poleg Velikoveca. Prvi razred iste šole obiskuje 115 učencev in učenk, vsi razen treh so popolnem slovenske narodnosti. Ko je gosp. Gobanc prišel v drugi razred, pokaral je učitelja prvega razreda, da je vse „zu wenig deutsch“, die Kinder verstehen mich nicht. Tedaj bi po mnenji gosp. Gobanca v enem letu morali biti vsi Slovenci ponemčeni.“

Izpod Obirja. (Žalostno pranganje.) Vem, da se v Železneji Kapli na lepo nedeljo opravlja prav slovesno pranganje. Sv. Rešnje Telo se nosi okoli celega trga, zvonovi ubrano pojo, možnarji pokajo in pevci lepo prepevajo. Mikalo me je, tudi letos iti v Kaplo. Pa žalibog — letos ni bilo tako veselo! Procesija se je sicer opravljala, godci so tudi piskali, cerkvenih pevcev pa ni bilo nikjer, da bi bili pri evangelijskih odpevali in lepe cecilijanske pesmi peli. Še se živo spominjam, kako da so bili Kapliški pevci v „Miru“ lepo pohvaljeni, ker so na Šent-Janžvevo pri sv. meši na Poljanah blizo Prevalj tako mično peli. O Veliki noči sem jih sam slišal, ker sem bil v Kapli. Letošnje pranganje pa ni bilo veselo pranganje, ampak le pogreb, kakor bi mrliča pokopavali! Kam so vrli slovenski fantje Kapliške okolice prišli, ki slovijo ko izvrstni pevci? Ali jih je nemila smrt pobrala, ali so se preselili kam drugam? To vprašanje mi je sililo v glavo. Pozneje sem pa slišal od zanesljivega moža, da so jih nemškutarji odpravili s svojimi hudobnimi jeziki. Tem nemškutarjem ni za to, da bi peli za božjo čest, ampak le za to, da bi jih kdo pohvalil. Koliko jim je mar za božjo čest, pokazali so lepo nedeljo, ker jih pri pranganju še toliko ni bilo, da bi pri evangelijskih odpevali. V cerkvi so sicer peli, pa bil je tak krik in vik, da je le velika čuda, ako gosp. fajmoštra glava ni bolela. Organist sicer dobro orgla, pa mislim, da mora na ušesih sedeti, da ne sliši, kako mu pevci vse kazijo. Slišal sem praviti, da je v fari 24 dobrih pevcev; pa kaj pomaga, ako jih tedaj ni, kedar jih je najbolj potreba. Gotovo to gosp. fajmoštra — za vse dobro vnetega in skrbnega dušnega pastirja — močno boli in žali! Bog pomagaj, da se ta žalostna reč skorej zravna in popravi!

Iz Kotmirske fare. (Nemški šulferajn in krščanski nauk.) Nemški šulferajn že več let rogovili po Koroškem. Lovi kmete in učitelje; prvim posoja denarjev, da zidajo in popravljajo šolske hiše, kupuje otrokom obleko, bukve, pesmarice itd. — učiteljem pa daje tako imenovane judževe groše. Nemškutarji pa žalibog temu šulferajnu kot mešetarji pete ližejo in se še bahajo, da so oni denar dobiti pripomagali. To nas spominja grozovitnih grdnov, ki so svojega brata Jožefa prodali, pa tudi Judeža, ki je svojega Gospoda in Mojstra poljubil in tako izdal!

Slovenci! vi se trdno držite katoliške vere, to je Vaša slava in sreča; zatoorej poslušajte, kaj namerava nemški šulferajn. „Slovenski Gospodar“, vse hvale in priporočbe vredni časnik v Mariboru, pripoveduje v 25. številki dne 23. junija to-le: „Kapla“ je ime nekej fari Sekovske škofije na nemško-slovenskej meji. Velečestitega gosp. Fr. Kitaha, provizorja na Kapli, je petorica antikristova tožila in hotela odstraniti zato, ker si je prizadeval, da bi se v šoli veronauk prednašal v slovenskem jeziku, ker so sami Slovenci na Kapli. Pravi pa ta petorica, če nam drugi duhoven ne bo po volji pridigal, bomo z njim enako napravili. Vendar se jim zna huda kri ohladiti, kajti nobeden noče na Kaplo iti. Hodijo ti možiceljni kaplane prositi, da bi eden ali drugi na Kaplo šel, pa do zdaj še niso nobenega mogli naprositi. Takih ljudi se je tudi vredno bati in izogibati. Svetujemo pa

tej petorici, naj gre g. Kitaka prosit, da še nekoliko časa ostane pri njih in jim veronauk še bolj temeljito v slovenskem jeziku razloži. Čudno se nam pa to le dozdeva, da ni bilo petdeset podpisov za gosp. Kitaka zoper pet nasprotnikov pri graškem konzistoriju uslišanih, saj g. Kitak ne želi družega, kakor poduk veronauka v slovenskem jeziku. Tega samo so zmožni šolarji na Kapli, nemškega pa ne razumejo. Nemški „šulferein“ pa je prošnjo Kapelčanom zato odrekel, ker so v prošnjo na prizadevanje g. Kitaka postavili: Mi vzamemo podporo, ako se sme v šoli veronauk v slovenskem jeziku prednašati in nemški „šulferein“ je denar za zidanje odrekel. Iz tega dogodka pa tudi naj vsak Slovenec sprevidi, kaj nemški „šulferein“ hoče, namreč Slovence požreti kakor hitro mogoče. Skoro neverjetno, vendar pa resnica. Kaj pravite k temu, ljubi in sosedni nam Golšovljani, ki ste od ravno tega nemškega šulferajna prevzeli denarno podporo? Zdaj za vas pojó in beračijo trdo nemški Sovodljani in posilinemški Borovljanci „Alpenrose“. Ali ste mar, kakor „Fr. Stimmern“ v št. 33 pravi, v resnici „ein halbwild in den Tag hineinlebendes Völkchen“, da ne sprevidite, kam pes taco moli? Bog hotel, da bi se nekdaj za ušesmi ne praskali, da ste za malo denarja prodali svoje otroke, svojo mašno besedo in svojo narodno čest! Golšovljani, zakaj niste rajši pomoči iskali pri slovenskeji in katoliškeji družbi sv. Cirila in Metoda?

Kaj dela politika.

Cesarjevič Rudolf potuje s svojo soprogo cesaričino po Poljskem. Prebivalstvo ju na vseh postajah sprejemlje navdušeno in slavno. Cesarjevič odgovarja deputacijam v obeh deželnih jezikih, kakor ga nagovarjajo: poljsko ali rusko. — Vsak slovanski rodoljub mora srčno obžalovati prepis, ki je navstal med Mlado- in Staročehi. To je širok jez za vodo na mlin naših nasprotnikov: Sloga jači, nesloga tlači! — Srbski kralj Milan je bil na Dunaju povsod prav slovesno sprejet. Menda je prišel, da svetlemu cesarju sam razjasni, zakaj da je poklical novo ministerstvo. — Pri volitvah na Ogerskem in Hrvaškem je zmagala vlada — pa ne prašajte kako? Podkupovali so, pretili so, topli so se, streljali so, ja! nasprotne volilce in kandidate so clo zaperali! Grof Apony je te volitve v javnem govoru obžaloval in obsojeval ter rekel: „Proti volji naroda, proti večini prebivalstva se sploh dolgo ne more vladati.“ — Nemčija ima s Francozi nove sitnosti. V Lipnici so bili nekteri Alzačani obsojeni, med njimi tudi en Francoz. Navstala je huda razburjenost. Občinski odbor v Parizu je sklenil resolucijo, naj se od prefekta zahteva, da brez odloga odslovi vse Nemce, ki imajo v občini delo. Vsled tega sklepa zgubi službo mnogo Nemcev, ki v Parizu pometajo ulice. — Na Francoskem novi vojni minister Ferron dela popolnoma v duhu poprejšnega ministra Boulangerja, ki je Nemcem hud trn v peti. Nemški listi so vedno priporočali, da bi Boulangerja predstavili v Algier ali pa v Tonking, toda vojni minister Ferron se ni oziral na nemške želje. — Francija se bolj in bolj veže z Rusijo, na čemur se Nemci jezijo.

V Angliji so velikanske svečanosti zavaljo petdesetletnice Viktorijinega kraljevanja pri kraju. Nek časnik piše: „Irei se niso mogli vdeležiti, ker so žalostni zaradi lakote, nevolje in pritiska, ktere so morali trpeti v tem času.“ — Dva gospoda sta iz Rima potovala na Irsko. Trdi se, da so sv. Oče Leo XIII. ju odposlali, naj Irske razmere preiskujeta in se o njih posvetujeta z Irskimi škofi. — V Italiji se veselo in krepko oživlja in kaže katoliški duh. V Rimu in v Genovi so bile dopolnilne volitve v občino. Katoliška stranka je na obeh krajih zmagala. Sedaj je velik strah med liberalci, da bi katoličani tudi pri volitvah v državni zbor kje ne zmagali. — Turčija je v hudej stiski. Naredila je z Anglijo nek sklep zastran Egipta, sedaj pa temu Rusija in Francija nasprotujeta. Zatorej odlaga pogodbo potrditi. — Kaj bode na Srbskem, ni jasno. Kraljica Natalija se vrne iz Rusije, Milan pa odlaga vrniti se v Beligrad. Bog daj, da bi se našej vladi na Dunaju posrečilo, pridobiti si ne samo kralja Milana, ampak tudi zaupanje in ljubezen Srbskega naroda! — Na Ruskem se Nemčiji vrača. Lani so Nemci izgubili kaj veliko Poljakov, zdaj pa Rusija izganja Nemce. — V Bulgariji neka turška komisija dela in prevdarja, kako bi se tamošnja štrana srečno razmotala. Tudi sobranje se s tem peča, pa prej ko ne bode vse zastoj, ker Rusija povdarja, da je sedanje sobranje nepostavno. Bog ve, kaj bode?

Gospodarske stvari.

Ptice naše dobrotnice.

(Konec.)

Pri drobnih ptičicah, da, celo pri kebrih je prilika in to prav ugodna prilika, pri mladini usmiljenje do živali buditi. Ker je pa tudi naša kmečka mladina že kolikor toliko praktična v ocenjevanji prirode, bode učitelj prav storil, ako ta svoj nauk podpre takoj z dokazom bodoče koristi. Kjer je kaj koristi, ondi je zlasti pri kmetskem učencu navadno tudi potrebni razum za dotično reč.

Da to spoznamo, podajmo se k gnezdu pénice, vrabca ali tašice, če pa družega ni ravno pri rokah, je pa tudi ščinkovčevo dobro, kterega lahko v vsaki rogovili na sadnem drevju nahajaš. Poglejmo v tako gnezdo in recimo, da je petero lačnih mladih kljunov notri, ki se ob vsaki priliki kar h krati odpirajo, kakor bi hotli vso bližnjo okolico s perjem vred požreti. Naravoslovci so se s takimi gnezdi že pred nami jako vstrajno in vestno pečali in so našli sledeče: Vsaka teh mladih ptičic potrebuje in tudi res dobi na dan po 50 gosenic za živež, ktere mu stara dva od zgodnjega jutra pa do poznega večera na vso moč pridno prinašata. Vseh pet mladičev potrebuje na dan 250 gosenic. Mladiči potrebujejo povprečno kakih 4 do 5 tednov, preden jih stara dva prepustita same sebi in pa dobri sreči. Zarad povprečnega računa recimo, da ju pitata stara dva 30 dni, za kar potrebujeta 7500 gosenic za zajutrek, kosilo in južino. Večerje pri ptičih ne poznajo; saj še pri ljudeh pravijo, da je vse eno dobro, če človek, mesto da bi večerjal, gre spat. Sedem tisoč pet sto gosenic, kaj ne, prijatelj, to

je že nekaj in glej, le ena ščinkovska rodovina jih je za eno gnezdo toliko porabila, kaj pa še dalje? Čuj!

Znano je, da vsaka gosenica na dan toliko cvetja in perja požre, kolikor sama tehta. Recimo, da gosenica 30 dni potrebuje preden popolnoma doraste in se zaprede, oziroma v mešiček skrije. Recimo dalje, da v teh 30 dneh, na dan le po en sam cvet uniči, kateri bi se bil v sad razvil, toraj grdoba požre v 30 dneh 30 jabolk, ali 30 hrušek, ali 30 češpelj že v cvetji in vseh 7500 gosenic pa, ki jih je eno samo ščinkovčevo gnezdo potrebovalo, da je spravilo petero mladičev kviško, pa 225.000 cvetov, iz katerih bi se bil sad naredil! Eno samo ščinkovčevo gnezdo, dragi moj kmetič, vredno je na tvojem vrtu 225.000 jabolk, ali ravno toliko hrušek ali sliv. Če pa pomislimo, kar nam boš sam priznal, da je res tako, da marsikaka, če že ne vsaka, gosenica na dan po 10, 20 in tudi več cvetov obleze in ogrize ter tako uniči, da se ne more nič več sad napraviti; da dalje tudi toliko perja pokonča, da cvet in nastavljeni sad nimata več zadosti potrebnega živeža, boš zopet sam priznal, da je gnezdo ubozega ščinkovca še več vredno.

Toda ostanimo le pri navedenem in s številkami dokazanem številu 225.000 komadih sadja in recimo, da bi se po 2 jabelki ali 2 hruški za 1 kr. prodali, boš zopet razvidel, da ti je v gotovem denarju obvarovano ščinkovčevo gnezdo vredno 1125 goldinarjev. „Saj toliko sadja cela ves ne pridela“, boš morda rekel. Res, da ga ne; in če tudi ne natančno po številki, pa bi ga vsaj mnogo več, če bi več ptičev imeli, ki bi Vam bolje gosenice pobirali in ko bi se bolje umno poprijeli sadjarstva.

Za poduk in kratek čas.

„Angeljček“, otrokom učitelj in prijatelj. Izdal Anton Kržič. I. zvezek. V Ljubljani, 1887. Samozaložba. Tiskala „Katoliška Tiskarna“. Ta knjižica ima na 48 str. to-le prav zanimljivo vsebino in vrli g. pisatelj v uvodu pravi: „Kakor skrben angelj varuh vas Angeljček želi od hudega odvračevati in k dobremu spodbujati; hoče vam biti, kakor je pridjano: učitelj ter vas učiti, kako si morate tudi vi polagoma nekaj angeljskega prisvojiti. Angeljček vam hoče biti pa tudi še ljubeznjiv prijatelj, ki vam ne bo vedno le samo resnih reči pripovedoval, ampak mnogokaj tudi v veselje in zabavo“. „Angeljčka“ priporočamo tedaj prav živo naši nežnej mladini! Gosp. pisatelj prosi č. gg., naj skažejo dvojno ljubav. On piše tako-le: „Najprej se jim priporočam gledé vsebine, naj mi pošljejo, kedar jim pride kaj prav primernega v roko, ali iz lastne skušnje kaj, — iz življenja za življenje; včasih zadostuje že dober svet, ker več oči več vidi. Kaj da mi najbolj ugaja, je že iz prvega zvezka razvidno: nekaj bolj resno-podučnega, nekaj razvedrilnega v vezani in nevezani besedi, najboljši v pripovedovalni obliki. Vse pa mora prešinjati odločno verski duh; ne prisiljeno ali vsilovaje, ampak takorekoč memogredé, kakor se pri vernih Slovencih samo ob sebi razume. To se mi tem potrebnejše zdi, ker se

čedalje bolj izločuje iz beril, kar je odločno katoliškega. Sedanjim učenjakom je Bog vse preveč „idejalen“; s tem hočem reči, da praktično krščanstvo, kakor izhaja iz glavne resnice: Beseda je meso postala, postaja čedalje bolj tuje, le še „Stvarnik vesoljstva“, se semtertje povdarja. „Angeljček“ se toraj katoliške dogme in morale ne bo bal, marveč jo prav zdatno uporabljal; temu je že naslov porok.

Druga moja prošnja pa je ta, da naj mi gopodje knjigo blagovoljno priporočajo in širijo. V dosego namena ni še zadosti, da se sprejme le v predale te ali one šolske knjižice, ampak želel bi, da bi prišla v roke premnogim slovenskim otrokom kot lastina. Zato sem jej postavil tako nizko ceno, da smem reči: ob enako lepej zunanjej opravi in velikosti se tudi pri družih narodih ne dobiva kaj bolj cenega. — Prodaja se po 12 kr. v „Katoliški Bukvarni“, pri Gerberju in tudi pri pisatelju. Ponavljam svojo dvojno prisrčno željo.

„Priče božjega bitja“ ali slučaji, ki niso slučaji. Po dr. Kellerju z dovoljenjem poslovenil J. B. Založil in prodaja Dragotin Hribar, Breg, št. 10. Z dovoljenjem visokočastitega knezoškofijstva Ljubljanskega. Jako priljubljeno in zabavno berilo se poda vam tukaj, dragi, pobožni Slovenci, s prisrčno željo, da bi ga prav pridno prebirali, pa tudi drugim posojevali. Precej obširna knjiga obsega zgoli podučljive in močno ginljive zglede in resnične dogodbe, ki čisto očitno pričajo, da je Bog nad nami, ki po pravici sodi in kaznuje hudobna djanja. Vsi štiri zvezki skup stanejo 1 gld., posamezni so po 25 kr. s pošto vred 5 kr. več. Naj bodo te resnične in pretresljive dogodbe občinstvu iskreno priporočene.

Smešničar.

Gospod: „Matevž, ti si gotovo žejen, ker si prišel tako daleč. Ali želiš vina, ali piva ali morda rajši glažek žganja?“

Matevž: „Dajte mi najprej polič vina, da se oddahnem, potem pa žejo liter piva, in na zadnje za nameček požirek žganja.“

Kaj je novega križem sveta?

Na Koroškem. Državni poslanec dr. Rus je svojo grajšino Smrče — Emmersdorf — blizu Celovca prodal Jož. baronu Okrezy. — 14. junija se je gosp. Homan, c. k. okrajni sodnik, od Podkloštra poslovil. Tamošnji nemčurji ga bojo težko pogrešali. Človek bi bil mislil, da se bode ta gospod na počitek podal tje kam v Bizmarkijo, pa čudo golemo! podal se je v Železnike, med svoje, pa dolga leta pozabljene slovenske brate! — V Grabštanju je razpisano učiteljsko mesto. Otrok šteje ta šola 237, med njimi je trdonemških javelne 5, podučni jezik je nemško-slovenski, prosilcu za to mesto pa ni treba skazati, da zna slovenski. Kaj pravi k temu zdrava pamet in postava? — V Hodišah so imeli letos dokaj lepo pranganje. Nek menda na Dunaju stanujoč Hodiščan je daroval prav krasno podobo ali statuvo neomadežane Device Marije. Device so tega daru

srečno vesele in hvaležne so podobo nosile pri pranganju v Hodišah in tudi pri sv. Ani. Bog dobrotniku povrni! — V Špitalu je bil med liberalci velik strah. Zagnal se je bil glas, da v neko grajščino blizo Špitala pridejo mnih. K sreči — piše Beljačanka — se je kupčija razbila. V trdonemškem Špitalu sta pri okrajnej glavariji dva Slovence, po slovenskih glavarijah pa nastavljajo trde Nemce, ali to ni narobe svet? — V kljubu obrtneje postavi se ob nedeljah in praznikih dela; tako poročajo časniki iz raznih krajev. — V Guštanju se je fužinski delavec Fr. Logar vstrelil. Bil je pokregan z avlo „Blaumontagmachen“; bil je tudi hude, nagle jeze in znan lehkooživec; kakoršno življenje, taka smrt. — V Beljaci je 2½ leta stari sinček padel v nepokrito dvoriščno jamo in se vtopil. — Gospodična Rezi Dolar iz Celovca je bila 27. junija s svojim očetom na ledeniku „Sonnblicku“. Tam pa je zdrknila in prekucnila bi se bila v 150 metrov globoki prepad. K sreči pa jo je voditelj bil po sili otvezal na vrh. — Gosp. And. Pavlovčič, predstojnik na Beljaškem kolodvoru, je stopil v pokoj in se preselil v Ljubljano. Bil je obče spoštovan in ljubljen, zraven pa veren katoličan in zvest narodnjak. Mnogaja leta! — Na Strugi pri Košentavri se je neka 1½ leta stara deklica igrala na pokritem hišnem studencu. Strohnela deska se pod njo zlomi, ona pa pade v studenec in utoni. — Gosp. fužinski vodja Werner se je od Borovelj že poslovil. Pri svojem odhodu je podaril 1000 gld. bratovski skladnici tamošnjih fužinskih delavcev. Obresti tega kapitala se bojo med uboge delavce delile. Res! prav lepo, vse hvale in zahvale vredno dejanje! — Blizo Obirja je v gori navstal velik ogenj, ki je napravil veliko škode. — Na Radišah je neko na samem stoječe pohištvo pogorelo. — Velikoposestniki so namesto grofa Duklasa Thurna za poslanca v deželni zbor volili Leopolda barona Aichelburga. Od 103 volilcev jih je volilo le 33!

Na Kranjskem. Srbski kralj Milan obiskal je 29. junija Postojno in Ljubljano ter si ogledal razne zanimljivosti. — Dr. Lovro Tomanova slavnost v Kamnigoric vršila se je dne 3. t. m. jako slovesno. Od vseh krajev prihiteli so njegovi čestilci in razna društva s svojimi zastavami so slavnost še bolj povzdignila. — Slovensko delavsko pevsko društvo „Slavec“ v Ljubljani blagoslovilo bode v nedeljo 10. t. m. svojo novo društveno zastavo.

Na Štajerskem. V Trbovljah bode od 24. do 28. dne septembra t. l. razstava. Sprejemali se bojo vsakršni kmetijski in gozdarski proizvodi, stroji in orodja, pridelki vinarstva, sadjarstva in sočivjarstva, nadalje domači obrtniški izdelki, šolske oprave, učila in šolarska dela, naposled tudi proizvodi, ki spadajo v obseg rudninske ter umeteljno obrtniške industrije. Take razstave kmetovalce vzbujajo, podučujejo in jim kažejo, kako napredovati. — 6. dne junija je bila v okolici Šoštanj občinska volitev, ki se je prav srečno končala. Gosp. Negri iz Celja in njegovo privrženstvo v Šoštanju so sicer na vse kriplje delovali, da bi občinski odbor dobili v svoje roke, to se pravi, da bi izvoljeni bili sami odvisni kimovci, kajti nemškutarjev med nami ni, pa izvoljeni so sami vrli slovenski možje in gospoda Negrija baje močno

greva, da se je kdaj v naše zadeve vtikal. Slava Slovincem! — Binkoštno soboto je kmetu Fr. M. v Starenšicah pri Radgoni na hlevu streha pogorela. — Ne jejte črešenj s koščicami! V Jeljši pri Dobrni je nek 17letni čevljarski učenec hudo zbolel in je že popoldne umrl. Komisija, ki ga je preiskovala, našla je v želodcu in črevesih preobilo črešenj. Te so torej mladeniča bile tako naglo spravile v nepričakovani grob. — „Slov. Gospodar“ na vprašanje: Ali je ime „nemčur“ zmerjanje, odgovarja tako-le: Beseda „nemčur“ pomenja Nemca, ki živi ob slovenskih žuljih in na slovenskih tleh, pa vleče z nasprotniki slovenskega ljudstva. Če je to dobro, potem je ime nemčur le častno; če pa ni dobro, no potlej to ime v resnici ni častno pa tudi tako ravnanje ni — hvale vredno.

Na Primorskem. V Trstu se bo stavil spomenik v spomin, da se je mesto Trst pred 500 leti združilo z Avstrijo. Nabralo se je dozdaj 30.000 gld., kar je pa še premalo. Tržaško mestno zastopstvo, ki bi moralo v dober vzgled stati na prvem mestu — ni darovalo nič; udje tega zastopstva, katerih je 54, tudi razen dveh ne nahajamo med darovateli, če tudi je mestno zastopstvo po Luzzato-Burgstallerjevi trditvi tako eminentno patrijotično. — V goriške in gradiške grofiji živi 129.857 Slovencev, 13.517 Lahov in 2659 Nemcev. Deželni odbor Goriški pa je sklenil resolucijo, da je samo Italijanščina deželni jezik! Dr. Tonkli!? — Kar vganja na Koroškem nemški šulferajn, ravno to vganja na Primorskem lahonsko društvo: „Pro patria“. V slovenske vasi Podgori na Goriškem je le par delavskih družin iz Furlanije. Lahonsko društvo hoče za te otročice napraviti laško šolo in otroški vrt. Šola bo prazna ostala, ako ne bojo slovenskih otrok v njo silili in gonili. Ali se ne pravi to narodnostni nemir in prepri sejati med ljudstvo, ktero ga dozdaj ni poznalo?

Po drugih deželah. Svitli cesar so za povodni onesrečenim na Ogerskem darovali 20.000 gld. — Peteklo soboto ukrcalo se je v Paksu, malem mestu, 6 ur od Pešte okoli 300 romarjev, večinoma ženske in otroci, da bi se po Donavi prepeljali v Kaloszo. Hud vihar prevrgel je sredi Donave brod in skoraj vsi romarji zginili so v razburjenih valovih. Brodniki so v preiskavi, ker so plavko prenasalali. — V Parizu je pogorelo veliko gledališče. Več ko sto ljudi je mrtvih, še več pa ranjenih. — 25. maja se je na Dunaju vršila slavnost na novem rotovžu za spomenik Liebenbergov in pri kateri je bil prisoten cesarjevič Rudolf. Kot zadnjo točko imel bi Dunajski moški zbor peti „Das deutsche Lied“. Dunajski moški zbor pa se ni oglasil, kajti dobil je prepoved, da ne sme peti „Das deutsche Lied.“ Poslanec Fuss je ministra Taaffeja zavaljo tega interpeliral.

Duhovniške spremembe v Krški škofiji.

Premil. gosp. knezoškof bojo delili 12. julija subdijakonat, 14. dijakonat, 17. pa presbiterat. — Gg. Val. Link in Jan. Oberjörg sta postala stalna dekana in konsist. svetovalca. G. Luka Vršek je za provizorja postavljen v Sele. — Umrli je O. Maurus Peringer, benediktinec. R. I. P.!

Javna zahvala.

Srečen bolnik, kateri na pravo zdravilo in zastopnega zdravnika narajma. Jes sem tudi skušal vse, karkoli so mi učeni in neučeni ljudje nasvetovali; pa pri vsem sem le od tedna do tedna menj smel zavžiti, in naposled je bilo samo mleko in staro vino moj pičli živež. Moji prijatelji me pregovorijo in podam se res 143 štacij daleč v Karlove vari na Češkem, in tam mi je Bog dal najti zdravilno vodo in ljubeznivega, zastopnega zdravnika. Zdrav se vrnem po pet tednih v svojo domačo ves nazaj in zdaj priporočam vsem sotrpinom ove vari (kopeli) in tamošnjega zdravnika dr. Venceljna Strunca. Kdor boleha za želodcem, za rumenico in jetrami, naj se le pogumno v Karlove vari (Karlsbad) napoti in tam imenovanega Strunca poišče. Ta mož je zvest katoličan, ki sem ga vsako nedeljo že ob 1/2 6 zjutraj v cerkvi pri sv. meši videl, on je ljubezniv človek, ki ne gleda na imenitnost in bogastvo svojih pacientov, on je pa tudi zelo zastopen, in vse stori, le da bi bolnika na trde noge postavil: mene je n. pr. vsaki den elektriziral, masiral (t. j. kakor testo vmesil) mi je vsaki den želodec izpiral, mi zdravila, studenec, ja še clo južno in večerjo zapisoval, in vendar sem za ves njegov trud v primeri le prav malo plačal, 20 gld. namreč.

Toliko, mislim sem dolžen objaviti iz hvaležnosti do mojega zdravnika, in da bolniki vejo, koga izmed velike trume zdravnikov naj si v Karlovih varih izberejo. Jož. Petermann.

Tržna cena v Celovcu.

Ni se ničesar spremenilo, vse je pri starem, samo za teleta gre mesarjem trda, ker imajo gospodarji dosti krme in teleta rajši redijo.

Loterijske srečke

od 2. julija.

Linc	68	85	23	24	27
Trst	15	9	47	13	38

Oglasila.

Prava avstrijska, tiroljska in ogerska naravna vina iz grajščinskih hramov v sodih po najmanj 56 litrov, kakor tudi bogata zaloga raznovrstnega sladkorja, surove in parnožgane kave, riža, cikorije, olja, moke, masti, slanine in vsega družega špecerijskega blaga priporoča po najnižji ceni

A. Prosen,

špecerijska trgovina, Kaserngasse šte. 24.

„Ose“

Pod ovim naslovom izlazi u Zagrebu veliki ilustrirani humoristički list, uredjuje ga g. Dragutin Krvarić. Predplata za celu godinu 3 for., na pol 1 for. 50 novč., na četvrt 75 novč. te se šalje upravnictvu „Ose“, Preradovićeve ulica br. 4. B. Tiskara Drag. Albrechta ml.

Tekočina za usnjeno robo.

J. Benedikt v Šent-Valentinu na Niže-avstrijskem je iznašel tekočino, ki nareja, da se obuvata, vozovna in konjska oprava in vsaka usnjata roba lepo sveti v nekih minutah. Ni treba nobene šteti in nobenega truda. Zatorej je ta tekočina že prejela 25 medalij, veliko pohvalnih pisem in je tudi pri armadi vpeljana. Dobila je tudi 23. avg. 1886 c. k. privilegij. V Celovcu jo prodaja trgovec Musi, v Beljaci trgovec Canaval.

Preselitev prodajalnice.

Dovoljujem si uljudno naznani, da sem založno Mageregg-skega mlina za žito in Ehrenhausen-ske fabrike za špirit in drože, ktera se je doslej, in sicer nad 40 let, nahajala v kosarnskih ulicah hiš. šte. 3, preselil z mesecem junijem t. l. v svojo lastno hišo, šolske ulice št. 18, ter prosim vse moje p. n. častite kupovalce, da mi izvolijo tudi v prihodnje s svojimi naročili naklonjeni ostati.

V Celovcu, 20. junija 1887.

Spoštovanjem

Peter Mayer.

„Ljubljanski Zvon.“

Stoji celo leto gld. 4.60, pol leta 2.30, četrt leta 1.55.

ŽELODČEVA ESENCA

lekarja Piccolija
v Ljubljani.

koje izvrstnost potrjujejo zelo učeni zdravniki in tisočero ljudi, ki so jo rabili; ozdravlja želodčeve in telesne bolezni, posebno pa zaprtje, vranične in jetrne obolesti, kakor tudi hemoiride ali zlato žilo, želodečno in prehajalno mrzlico in je najboljšo sredstvo zoper gliste pri otrocih.

Izdelovatelj pošilja jo v zabojčkih po 12 steklenic za 1 gld. 36 kr. po poštne povzetju. Poštino trpé p. t. naročniki.

V steklenicah po 15 kr. se prodaja v Celovcu pri lekarju V. Thurnwaldu na Novem trgu; v Beljaku pri Scholzu, dr. Ernst Kumpfu, lekarju; v Trbižu pri Sieglu; v Gradcu pri Eichler in Nedvedu; v Mariboru pri Bancalariju; v Celju pri Kupferschmiedu.

Rojaki!

Dne 21. avgusta t. l. obhajala se bode na slovenskem Koroškem slavnost, kterej enakih imamo le malo zaznamenovanih v naše zgodovini.

Dika naša, starosta koroških Slovencev, neutrudljivi prvobornik in rodoljub slovenski, slavni naš rojak

preč. gosp. profesor Andrej Einšpieler

daroval bode v ta den svojo zlato mešo v rojstnem kraju v Svečah v Rožnej dolini na Koroškem.

K tej slavnosti, slavna društva slovenska in dragi rojaki Slovenci, vabimo Vas danes najuljudneje. Udeležite se te pomenljive slavnosti v mnogobrojnem številu, da moremo združeni z Vami dostojno počestiti onega moža, ki je vse svoje življenje posvetil v to, da bi koristil milemu našemu narodu slovenskemu.

Voziti se bode treba do Celovca po železnici in od tukaj z vozovi dalje čez Bistrico v Sveče, kamor je vožnje kake 3 ure, pešhoda pa čez 4 ure. — Gorenjci iz Kranjskega imajo najboljši in najbližnji pot čez hrib „Kočno“.

Podpisani odbor prosi tedaj vsa ona slavna društva in posameznike, ki se želijo udeležiti slavnosti in pridejo do Celovca, da se blagovolijo prej ko prej, najdalje pa do 6. avgusta, oglasiti za prostore, da bode mogoče o pravem času oskrbeti dovolj vozov za vse udeležence. — Vožnja na priprostih kmetijskih vozovih stala bode tja in nazaj za osobo 1 gld. 20 kr. — Ravno tako se je oglašati do gori navedenega časa vsem onim, ki želijo udeležiti se banketa.

Natančneje se bode naznanilo v kratkem po tiskanih vabilih in programih, kakor tudi po raznih slovenskih časnikih.

Pisanja, slavnost zlatomašnika Einšpielerja zadevajoča, naj se pošiljajo tajniku slavnostnega odbora pod naslovom: **Janez Wieser, župnik Elizabetinskega samostana v Celovcu**, kateri bode tudi vsaki čas pripravljen, radovoljno dajati pojasnila na razna vprašanja.

Bratje! Zanašamo se na Vašo udeležbo; pridite k nam, da se skupno z našim slavlencem veselimo; slednji pa naj tudi vidi, kako slovenski narod spoštuje in čisla svoje zaslužne možé.

Na svidenje!

V Celovcu, 14. julija 1887.

Slavnostni odbor:

Dr. Valentin Nemec,

kanonik, konzistorijalni svetnik in dekan pri Sv. Hemi,
predsednik.

Janez Wieser,

župnik Elizabetinskega samostana,
tajnik.

Matej Šervicelj,

knez škof. svet. in komendantor na Reberci,
podpredsednik.

Odborniki:

Franjo Vizonik, prošt in dekan v Dobrli vesi; Lambert Ferčnik, dekan v Žabnici; Andrej Bizar, dekan v Grabšanu; Matija Ambrož, dekan v Kapli pri Dravi; Jos. Fritz, dekan v Št. Mohoru; Luka Bavtižar, župnik na Ziljski Bistrici; Fr. Centrih, župnik v Št. Petru pri Vašinhaj; Janez Hutar, veroučitelj na c. k. realni v Celovcu; Šimen Incko, župnik v Podkloštru; Anton Keznar, slovenski pridigar v Celovcu; France Korman, župnik v Mižici; Jakob Knaflič, župnik v Ločah; Alojzij Ledvinko, župnik v Št. Kocijanu; J. E. Marinič, župnik v Lipi; Šimen Muden, župnik v Železni Kapli; dr. Anton Müller, župnik pri Materi Božji na Jezeru; Franjo Petek, župnik v Trgu Grebinj; Jožef Peterman, župnik v Št. Vidu; Jožef Škerbinec, župnik v Kamenu; dr. Jožef Somer, župnik v Šmihelu; Šimen Ströckl, župnik v Št. Lenartu; pri Sedmih studencih; Janez Šuster, župnik v Svečah; Jož. Tavšič, župnik v Hodišah; P. Kolumban Urnik, profesor teologije v Celovcu; Anton Vakonič, semeniški podvodja v Celovcu.

